

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.287/2017/10. szám

A Szegedi Ítéltábla a Bihari Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Bihari Krisztina) által képviselt felperesnek - a dr. Ádám Attila ügyvéd által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2013. július 11. napján kelt 23.P.21.608/2012/17. számú ítélete ellen az alperes részéről 18. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott - a Kúria Gfv.VII.30.150/2016/10. számú hatályon kívül helyező végzése folytán - megismételt másodfokú eljárásban meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletét a szerződés hatályossá nyilvánítására vonatkozó rendelkezése tekintetében **megváltoztatja** és a szerződést érvényessé nyilvánítja akként, hogy az induló éves ügyleti kamat értéke: 15,22 %.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 82 700 (nyolcvankétezer-hétszáz) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

A részítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes és az alperes jogelőde 2007. július 23. napján deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek egymással a felperes által megvásárolni kívánt **(gpjmű frg.rszm.-a)**. forgalmi rendszámú Audi típusú gépjármű vételárának finanszírozására. A szerződésben a kölcsön összegét 3 770 000 Ft-ban, a törlesztőrészek számát 72 darabban, annak havi összegét 79 175 Ft-ban, az összes törlesztőrészlet összegét 5 700 600 Ft-ban, míg a teljes hiteldíjmutatót 17,13 %-ban határozták meg. Mértékadó devizanemként svájci frankban, az árfolyamváltozás elszámolásának módjaként a normál deviza alapú finanszírozásban állapodtak meg. Rögzítették továbbá, hogy a kölcsönszerződésben nem szabályozott kérdéseket az alperes gépjármű hitelezési tevékenységére vonatkozó **(üzletszabályzat 1. jelölése)**. számú üzletszabályzata (továbbiakban: Üsz.) tartalmazza.

Az üzletszabályzat I.6. pontja a normál devizakonstrukcióra, I.16 pontja a kamatra, I.17. pontja a mértékadó devizanemre, I.18. pontja a mértékadó kamatlábra, I.24. pontja a mértékadó árfolyamra, míg az I.25. pontja a kamatváltozásra vonatkozó rendelkezéseket tartalmazta. Az Üsz. I.15. pontja szerint törlesztőrészlet: az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott esedékességekhez tartozó tőke, valamint kamattörlesztési kötelezettségek együttes összege.

A felperes módosított kereseti kérelmében az alperessel kötött kölcsönszerződés érvénytelenségének a megállapítását kérte több érvénytelenségi okra alapítottnan. Egyebek mellett hivatkozott arra, hogy

a szerződés nem tartalmazza a kamat éves százalékos értékét, ezáltal az az 1996. évi CXII. tv. (a továbbiakban: Hpt.) 213. § (1) bekezdés c) pontja alapján érvénytelen. Kérte továbbá az üzletszabályzat egyes általa megjelölt pontjai érvénytelenségének megállapítását. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződést 5 700 600 Ft erejéig kérte hatályossá nyilvánítani.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy nem állnak fenn a megállapítási kereset Pp. 123. §-ában megjelölt feltételei. Részletesen kifejtette álláspontját a keresetben megjelölt valamennyi érvénytelenségi okot illetően, míg az ügyleti kamat éves százalékos értéke feltüntetésének hiányát csupán formai hibának minősítette, amely orvosolható, azt kérte 14,62 %-ban meghatározni. Viszontkeresetében a felperest 1 536 443 Ft és ezen összegből 1 525 568 Ft után annak 2012. február 11. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni arra hivatkozással, hogy a perbeli kölcsönszerződést felmondta, ezáltal a felperes valamennyi szerződésből eredő fizetési kötelezettsége lejárttá vált.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a felek között 2007. július 23. napján létrejött **(kölcsönszerződés száma)**. számú egyedi kölcsönszerződés, az alperes **(üzletszabályzat 1. jelölése)**. számú üzletszabályzata és a kölcsönszerződés alperes által 2012. január 31. napján kelt azonnali hatályú felmondása érvénytelen. Az egyedi kölcsönszerződést 5 700 600 Ft, mint összes törlesztőrészlet erejéig a határozat meghozatalának időpontjáig hatályossá nyilvánította, ezt meghaladóan a keresetet és a viszontkeresetet elutasította. Kötelezte az alperest a felperes javára 100 000 Ft perköltség, míg az állam javára 36 000 Ft eljárási illeték megfizetésére. Határozatának indokolásában kifejtette, nem volt akadálya annak, hogy a felperes a Ptk. 239/A. §-a alapján a szerződés érvénytelenségének megállapítását kérje anélkül, hogy annak a Pp. 123. §-ában írt feltételei fennállnának. Semmisnek ítélte a szerződést arra figyelemmel, hogy az nem felel meg a Hpt. 210. § (2) bekezdésében foglaltaknak, míg az üzletszabályzatot a Hpt. 209. § a) pontjába ütközés okán minősítette érvénytelennek. Az érvénytelenség lehetséges jogkövetkezményének a szerződés határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánítását tekintette, míg az alperes elszámolás iránti viszontkeresetét a szerződés egésze érvénytelenségére hivatkozással alaptalannak találta.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró ítélőtábla a Pf.II.20.775/2013/5. számú részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, a megfellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta és megállapította, hogy a perrel érintett kölcsönszerződés részlegesen érvénytelen azon okból, hogy nem tartalmazza az ügyleti kamat éves százalékban kifejezett értékét. A szerződést a megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal érvényessé nyilvánította akként, hogy az ügyleti kamat szerződéskötéskori éves százalékos értékét 2,71 %-ban határozta meg. Elutasította a felperes annak megállapítására irányuló keresetét, hogy a **(üzletszabályzat 1. jelölése)**. számú üzletszabályzat nem vált a fenti kölcsönszerződés részévé, illetve, hogy az egészében érvénytelen. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A fellebbezésben foglaltak alapján az elsőfokú bíróság által vizsgált érvénytelenségi okok közül kizárólag az ügyleti kamat éves százalékos értéke szerződésben való feltüntetésének hiánya miatt ítélte a szerződést érvénytelennek, miután az a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjába foglalt rendelkezésbe ütközött. Az érvénytelenség jogkövetkezményei közül az érvényessé nyilvánítást találta alkalmazhatónak és az 1959-es Ptk. 207. § (2) bekezdése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felek ügyleti kamatként a svájci frankra irányadó LIBOR-kamatban állapodtak meg, emiatt ennek a százalékos formában való feltüntetésével küszöbölte ki az érvénytelenségi okot.

Az alperes felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria a Gfv.VII.30.150/2016/10. számú végzésével a jogerős részítéletet - a felülvizsgálati kérelemmel érintett részében - hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot e körben új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A felperes felülvizsgálati eljárással kapcsolatos költségét 12 700 Ft-ban, az alperesét 82 700 Ft-ban állapította meg. Kiemelte, az alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős részítéletnek kizárólag az ügyleti kamat éves százalékos értéke meghatározására vonatkozó rendelkezését érintette akként, hogy annak hatályon kívül helyezését és a százalékos érték 15,22 %-ban való meghatározását kérte. A Kúria határozatában kifejtette, az ügyleti kamat nem azonos az üzletszabályzatban meghatározott mértékadó kamatláb értékével, amit már önmagában cáfol az üzletszabályzatban rögzített kamatszámítási képlet. Osztotta azt az alperesi álláspontot, hogy a kamat összege kiszámítható az összes törlesztőrészlet összegéből levonva a kölcsön tőkeösszegét. Hangsúlyozta, a jogerős részítélet valójában a szerződés módosítását jelentette anélkül, hogy a felek ilyen tartalmú kérelmet előterjesztettek volna, a pernek nem volt tárgya a Ptk. 241. §-ában írt feltételek fennálltának vizsgálata. A Kúria érvelése szerint a kamat abszolút számmal meghatározott mértéke a perbeli szerződés adatai alapján kivonással kiszámítható, annak százalékos mértéke meghatározása azonban elmaradt, a rendelkezésre álló adatok alapján pedig az egyértelműen nem határozható meg, e tekintetben további bizonyítás lefolytatása szükséges. A megismételt másodfokú eljárásban az ítéletábrla feladatává tette az indló ügyleti kamat éves százalékos értéke meghatározása tekintetében a szükséges mértékű bizonyítás lefolytatását.

A megismételt másodfokú eljárás során az alperes a fellebbezésében foglaltakat fenntartotta azzal, hogy az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződés érvényessé nyilvánítását kérte 15,22 % induló éves ügyleti kamat meghatározása mellett. E tekintetben utalt a felülvizsgált elszámolás adataira.

A fellebbezés **alapos**.

A Kúria tényállásban részletezett döntése folytán az ítéletábrlának jelen eljárás során kizárólag abban a kérdésben kellett állást foglalnia, milyen módon küszöbölhető ki a szerződés érvénytelensége abból az okból, hogy a kamat éves százalékos értéke a szerződésben nem került meghatározásra, és miként határozható meg a kamat mértéke.

Az alperes állította, hogy a szerződés adatai és rendelkezései - köztük a szerződés észét képező üzletszabályzat előírásai - alapján az induló ügyleti kamat éves %-os értéke kiszámítható, ezzel az álláspontjával a Kúria is egyetértett. Az alperes a számítást elvégezte, az annak részletes levezetését tartalmazó okiratot csatolta. A felperes az elszámolást nem fogadta ugyan el, de nem jelölte meg, hogy azt milyen okból tartja hibásnak, számszakilag miért kifogásolja. Erre figyelemmel őt terhelte annak bizonyítása, hogy a szerződés adatai alapján kiszámítható kamatmérték eltér az alperes által megjelölttől. Miután a számítás elvégzése különleges szakértelmet igényel, az ítéletábrla tájékoztatta a felperest arról, hogy a bizonyítás őt terheli, továbbá hogy az szakértő bevonásával lehetséges, és felhívta a szakértői díj előlegezésére. A felperes a felhívásnak nem tett eleget, a szakértő díját és költségeit nem előlegezte. Mulasztását az ítéletábrla akként értékelte, hogy bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, s erre figyelemmel az alperes által kiszámított kamatmérték megjelölésével nyilvánította érvényessé a felek szerződését.

Utal a fentiekén túl az ítéltábla arra, hogy az alperes elkészítette a perbeli szerződés alapján a 2014. évi XL. tv. (DH2 tv.) által előírt elszámolást, amelyben az induló kamat mértékét ugyancsak 15,22 %-ban határozta meg. A felperes az alperes által készített - az ügyleti kamatláb meghatározására is kiterjedő - elszámolás felülvizsgálatát a DH2 tv. 18-28. §-ában meghatározott módon, határidőn belül és eljárások keretében vitathatta. Mivel ezzel a lehetőséggel nem élt, a DH2 tv. 18. § (5) bekezdése értelmében úgy tekintendő, hogy az elszámolás során figyelembe vett adatokat - köztük az induló ügyleti kamatlábat - és az elszámolás eredményét nem kívánja vitatni, azaz azokat ráutaló magatartással elfogadta (1959-es Ptk. 216. § (1) bekezdés).

A perköltséget érintően az ítéltáblának a megismételt eljárás során kizárólag a kamat éves százalékos értéke meghatározása hiánya miatt fennálló érvénytelenséghez kapcsolódóan felmerült felülvizsgálati eljárási költségről kellett döntenie, amelyet az alperesi fellebbezési kérelem megalapozottságára tekintettel a felperes köteles viselni a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján.

Az ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a fenti érvénytelenségi okot illetően az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, e tekintetben részítélettel határozott. A Kúria az ítéltábla Pf.II.20.775/2013/5. számú részítéletének kizárólag a kamat mértékét meghatározó rendelkezését helyezte hatályon kívül, a részítélet egyéb rendelkezéseit, köztük az elsőfokú bíróság ítéletét részben hatályon kívül helyező, és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasító döntését nem érintette, így a felperes által

felhozott, az üzletszabályzat egyes pontjai érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelem, továbbá az alperesnek a felek közötti elszámolásra irányuló viszontkeresete tárgyában az elsőfokú bíróságnak meg kell ismételnie az eljárását, és e kérelmek felől újabb döntést kell hoznia.

Szeged, 2017. szeptember 12.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró